

2000 0 53 M 244/5

SLÆGTSGAARDS-ARKIVET

(Slægtsforsknings-Institut)

København N., den 28. Oktober 1943.
Dosseringen 14.

Hr. Gaardejer Hans Hansen,
Skullebjerggaard, Keldbylille,
pr. Stege.

Vedlagt sendes den ønskede Undersøgelse,
som jeg haaber, De maa blive tilfreds med.

Skulde der være et eller andet at spørge
om, vil gerne besvare det.

Vi sender en opkrævning paa 50 Kr. samtidig
hermed, og beder Dem venligst indløse den ved Fremkomst, idet
vil skal betale Undersøgelsen.

Venlig Hilsen

Chr. Hansen

SKULLEBJERGGAARD

Matr.Nr.18^a Keldbylille, Keldby Sogn, Møn.

Gaardens Historie kan følges tilbage til 1617, hvor den daværende Fæster, Hans Stub, er opført i Skattelisterne. Hans Stub har formentlig lige indgaaet Fæstemaalet paa dette Tidspunkt. Tage Thott til Eriksholm i Skaane ejede Gaarden, men faa Aar efter skiftede den Ejer, idet den i 1620 blev mageskiftet og kom ind under Kronen. Dette var en Fordel for Fæsterne. Bønderne paa Krongodset blev aldrig i den Grad prisgivet som de Bønder, der var Fæstere under de private Herregaarde. Denne Udnyttelse af Fæstebønderne tog netop Overhaand i den Periode Hans Stub var Bruger af Gaarden. Adelsvældet havde her sin store Glansperiode, idet Kongernes Myndighed var blevet mindre og mindre ved de stadig skarpere Haandfæstninger. Og de adelige Herrer forstod at udnytte deres Magt. Det fik deres Fæstebønder tilfulde at mærke gennem Hoveriet, Egtkørsler og større Afgifter.

De mønske Bønder slap forholdsvis let fra dette, idet Kronens to Gaarde, Stege Ladegaard og Elmelundegaard, aldrig har haft noget stort Jordtilligende.

Hans Stub kom derfor til paa et heldigt Tidspunkt, og da Konjunkturerne tilmed var gunstige, maa det antages at han har haft taalelige Vilkaar. Det historiske Materiale fra den Tid er meget sparsomt og indskrænker sig til Opførelsen af Afgifter i Jordebøger og Skattelister. Ved Mageskiftet i 1620 oplyses det at Landgildeværdien er 2 Pund (lig 8 Tdr.) Korn og 11 Mark.

Hans Stub er 1651 eller 1652 afløst af Laurs Jepsen, der dog kun havde Fæstet en kort Tid, til 1657, og nærmere Oplysninger findes ikke om ham.

1657 findes Laurs Stubs Navn første Gang paa Skattelisterne og han har formentlig overtaget Fæstet dette Aar.

Anders Hansen opnaaede at blive Ejen-
doms-Gaardmand, idet Gods Nr. 3 i 1769 blev solgt til Fæstebønderne.
Men det var kun faa Aar han fik Lov til at nyde Fordelene heraf,
idet han døde i 1772, omtrent 64 Aar gammel. Han er begravet paa
Keldby Kirkegaard den 31. December 1772.

Anders Hansens Afløser bliver Sønnen Pe-
der Andersen, som kun 22 Aar gammel overtager Gaarden. Han bliver
den 26. November 1773 viet til Maren Larsdatter - Lars ^{Jensens}
Datter i Keldbylille.

Paa dette Tidspunkt begynder de store
driftsmæssige Fremskridt indenfor dansk Landbrug, og Peder Andersen
synes at have fulgt godt med. Han har saaledes allerede i 1779 faa-
et Gaarden brandassureret. Taksationsforretningen giver en indgaa-
ende Beskrivelse af Bygningerne og deres Indretning. Det hedder
heri:

"Søndre Lønge ialt 19 Fag, Bindingsværk,
klinede Vægge og Halmtag, deraf 8 Fag til Stueværelser a 11 Rd.,
ialt 88 Rd. De øvrige 11 Fag til Stald, Lade og Lo a 8 Rd., ialt
88 Rd.

Østre Lønge ligeledes, deraf 5 Fag til
Køkken og Stuehus, a 10 Rd., ialt 50 Rd. De øvrige 4 Fag til port-
hus, Lade og Lo a 7 Rd., ialt 28 Rd.

Nordre Lønge 8 Fag til Lade og Lo a 7
Rd., ialt 56 Rd.

Vestre Lønge til Lade, Lo og Porthus 11
Fag a 8 Rd., ialt 88 Rd.

1 Tilbygning til Søndre Lønge til For-
stue anføres til 2 Rd.

Ialt vurderedes Bygningerne til 400 Rd.

Peder Andersen dør i 1784, kun 34 Aar gam-
mel. Ved skiftet, der er afholdt efter ham, faas Oplysninger om Be-
sætningens Størrelse og Værdi:

1 rød Hest, 7 Aar Værdi 22 Rd.

1 brun " 3 " " 12 "

1 Hestplag, 3 Aar	Værdi 12 Rd.		
1 sort Hest, 6 "	" 6 "	3 Mk.	
1 Brun Hoppe, 12 "	" 2 "		
1 " " med Føl, 9 Aar,	" 8 "		
1 sort Hest, 3 Aar	" 12 "		
1 " Plag, 3 "	" 12 "		
1 rødt og 1 sort Føl	" 4 "		
1 sortdraget Ko, 9 Aar	" 8 "		
1 rød Ko 9 "	" 8 "		
1 brun " 6 "	" 6 "	4 "	
1 sorthjelmet Ko, 4 "	" 7 "		
1 sortdraget " 4 "	" 6 "		
1 do. 4 "	" 6 "		
1 Tyrekalf	" 2 "		
5 Faar	" 6 "	4 "	
1 Griseso	" 3 "		
7 Grise	" 7 "		
3 Gæs og 1 Gase	" 1 "		

Kvægholdet paa 6 Køer og 1 Tyrekalf synes vel ikke overvældende, men naar det store Hestehold tages i Betragtning, har der næppe kunnet holdes større Kvægbesætning. Det kunne vel endda være skralt nok at komme igennem Vinterfodringen. Grunden til at der holdes saa mange Heste, skal vel søges i at Hjulplovene krævede et stort Opbud af Trækraft.

Efter Peder Andersens Død gifter Enken sig 22. Februar 1785 med Poul Bendsen, Søn af Bendt Jørgensen og Maren Nielsdatter i Keldbylille.

I Poul Bendsens Tid foregik Udskiftningen og det faldt i hans Lod at flytte Gaarden ud paa Marken. Den nybyggede Gaard takseredes 5. August 1801 iflg. Møns Herreds Brandprotokol:

A. Stuehuset sønden i Gaarden 18 Fag, 9 Alen dyb, Ege-Under og Fyrre-Over Tømmer, klinede Vægge og Straatatag til Stede. Kammer, Køkken og Bryggers med Loft, Vinduer og Døre og 2 Bilæggekakkelovne samt Skorsten og Bagerovn af raa Sten og Kælder under den ene stue, og hvoraf de 12 Fag staar i Egerod, hvilke 12 Fag tilsammen takseres a 45 Rd., ialt 540 Rd. De øvrige 6 Fag a 30 Rd., ialt 180 Rd. Ialt for Stuehuset 720 Rd.

B. Vestre Hus 12 Fag, 8½ Alen dyb, Ege-Under og Fyrre-Over-Tømmer, klinede Vægge, Straatatag, deraf er de 5 Fag indrettet til

Bagerovn, Vinduer og Døre og de øvrige 7 Fag til Lade og Port a 30 Rd., ialt 360 Rd.

C. Det nordre Hus, 10 Fag, $9\frac{1}{2}$ Alen dyb, og Ege-Under og Fyrre-Over-Tømmer, Klinede Vægge og Straatag til Lo, Stald og Lade med 2 Porte a 30 Rd. pr. Fag, ialt 300 Rd.

D. Østre Hus, 15 Fag, $9\frac{1}{2}$ Alen dyb, Ege-Under og Fyrre-Over-Tømmer, Klinede Vægge, Straatag, indrettet til Stald, Lo og Lade, samt Port, a Fag 30 Rd., ialt 450 Rd.

E. Et Hus norden for Gaarden, 3 Fag, 8 Alen dyb, Ege-Under og Fyrre-Over-Tømmer med Klinede Vægge og Straatag, indrettet til Smaakreaturer, a 10 Rd., ialt 30 Rd.

I Gaarden en Tømret Brønd med Opstander og Vippe - 10 Rd.

Ialt 1870 Rd.

Ogsaa Resterne af den gamle Gaard blev takseret samme Dag. Herom hedder det i Protokollen:

Selvejer Poul Bendsens Gaard Nr. 1 var af Taksationsforretning af 22.6.1795 takseret til 990 Rd., befandtes nu under skete Udskiftning og Gaardens Udflytning paa Markens saaledes forandres, at paa Gaardspladsen i Byen er nu ikkun følgende Bygninger:

A. Stuehuset i Sønder bestaaende af 7 Fag, $9\frac{1}{2}$ Alen dyb. Ege-Under og Fyrre-Over-Tømmer, klinede Vægge og Straatag, indrettet til Stue og Køkken og kan med Loftter, Vinduer og Døre, Skorsten og Bagerovn taxeres a Fag 30 Rd. - 210 Rd.

B. En Bygning Norøst for Stuelængen har været takseret til 39 Rd. - bliver sat til det samme.

En Brønd uden Vippe 1 Rd.

Ialt 250 Rd.

Den gamle Gaard laa øst for Vejen, naar man kommer fra Slotshøj og kører ind i Keldbylille By, omtrent overfor den Gaard Karl Andersen nu ejer.

I 1818 lægger Poul Bendsen ny Jord til Ej-

Poulsen i Tostrup. Denne Jordlod, der ligger op til det øvrige Areal, kaldes Tostrup Skov, og denne Benævnelse stammer formentlig fra at Arealet har været skovbevokset.

Poul Bendsens første Kone, Maren Larsdatter, dør 5. September 1817, og Poul Bendsen gifter sig igen 28. November samme Aar med Maren Pedersdatter. Poul Bendsen dør $1\frac{1}{2}$ Aar efter, den 15. Maj 1819, 62 Aar gammel.

Maren Pedersdatter bliver 5. November 1819 viet til Hans Hansen Nordboe, der var Søn af Hans Hansen Nordboe og Agnethe Hansdatter i Tostrup.

I 1824 foretages en Omtaksation af Gaardens Bygninger. Brandtaksationsprotokollen, dateret 8. 10. 1824, beretter herom:

A. Stuehuset, 20 Fag, $9\frac{1}{2}$ Alen dyb, hvoraf 12 Fag til Stue, Kammer og Køkken med Loft samt Gulv, og Kælder under 3 Fag, Skorsten og Bagerovn samt Jenrbilæggerovn, 1 Kjedel - 720 Rd.

B. Vestre Længe, 12 Fag, $8\frac{1}{2}$ Alen dyb, hvoraf 3 Fag med Loft til Bryggers, hvori 1 Skorsten, Bagerovn, 1 Kjedel - 320 Rd.

C. Nordre Længe, 8 Fag, $9\frac{1}{2}$ Alen dyb, Lo, Lade og Vognskur - 200 Rd.

D. 3 Fag, $5\frac{1}{2}$ Alen dyb, til Smaakra - 36 Rd.

E. Østre Længe, 16 Fag, $9\frac{3}{4}$ Alen dyb, til Stald, Lo og Lade - 480 Rd.

Med Hans Hansen Nordboe holdt den første Repræsentant for den nuværende Slægt sit Indtog paa Gaarden. Maren Pedersdatter døde den 15. Marts 1830, 37 Aar gammel, og Hans Hansen bliver derefter viet til Anne Margrethe Nielsdatter, Datter af Niels Hansen og Karen Nielsdatter i Koster.

Ved Skiftet efter Maren Pedersdatter i 1830 vurderes Boets rørlige Ejendom til 773 Rd. og den faste Ejendom til 1800 Rd.

I Matriklen af 1844 anføres følgende om

SLÆGTSGAARDS-ARKIVET

(Slægtsforsknings-Institut)
- 11 -

Poulsen i Tostrup. Denne Jordlod, der ligger op til det øvrige Areal, kaldes Tostrup Skov, og denne Benævnelse stammer formentlig fra at Arealet har været skovbevokset.

Poul Bendsens første Kone, Maren Larsdatter, dør 5. September 1817, og Poul Bendsen gifter sig igen 28. November samme Aar med Maren Pedersdatter. Poul Bendsen dør 1½ Aar efter, den 15. Maj 1819, 62 Aar gammel.

Maren Pedersdatter bliver 5. November 1819 viet til Hans Hansen Nordboe, der var Søn af Hans Hansen Nordboe og Agnethe Hansdatter i Tostrup.

I 1824 foretages en Omtaksation af Gaardens Bygninger. Brandtaksationsprotokollen, dateret 8. 10. 1824, beretter herom:

A. Stuehuset, 20 Fag, 9½ Alen dyb, hvoraf 12 Fag til Stue, Kammer og Køkken med Loft samt Gulv, og Kælder under 3 Fag, Skorsten og Bagerovn samt Jenrbilæggerovn, 1 Kjedel - 720 Rd.

B. Vestre Lønge, 12 Fag, 8½ Alen dyb, hvoraf 3 Fag med Loft til Bryggers, hvori 1 Skorsten, Bagerovn, 1 Kjedel - 320 Rd.

C. Nordre Lønge, 8 Fag, 9½ Alen dyb, Lo, Lade og Vognskur - 200 Rd.

D. 3 Fag, 5½ Alen dyb, til Smaakræ - 36 Rd.

E. Østre Lønge, 16 Fag, 9¾ Alen dyb, til Stald, Lo og Lade - 480 Rd.

Med Hans Hansen Nordboe holdt den første Repræsentant for den nuværende Slægt sit Indtog paa Gaarden. Maren Pedersdatter døde den 15. Marts 1830, 37 Aar gammel, og Hans Hansen bliver derefter viet til Anne Margrethe Nielsdatter, Datter af Niels Hansen og Karen Nielsdatter i Koster.

SLÆGTSGAARDS-ARKIVET

(Slægtsforsknings-Institut)

- 12 -

Arealet:

Matr.Nr. 18	789370	Kvadratalen		
Gaardsplads med Vænget	29110	"	58 $\frac{6480}{14000}$	Td.Land.
Matr.Nr. 9	145060	"	10 $\frac{5060}{14000}$	Td.Land.
Matr.Nr.7 af Tostrup	41760	"	2 $\frac{13760}{14000}$	" "

Stykkerne betegnet:	Kvadrat- Alen?	Sat i Takst:
A	42280	16
B	32400	14
C	102060	18
D	366270	17
E	44950	14
F	184750	18
Gaardsplads og Vænget		18

Hans Hansen Nordboe dør den 28. November 1852, 65 Aar gammel og hans Enke beholder Gaarden til sin Død i 1863. Derefter overgaar den ved Testamente til Sønerne Jens og Niels Peter Hansen, der begge forbliver ugifte. En tredje Broder, Hans Jørgen Hansen bliver i 1883 gift med Sidse Hansen fra Tostrup og Gaarden deles, saa Hans Jørgen Hansen faar den halve. Efter sine Farbrødres og sine Forældres Død overtager Hans Jørgen Hansens Søn Hans Hansen begge Halvgaardene, som atter lægges sammen.